

ved Tvang paalægge Befolkningen, at den skal underkaste sig borgerlig Vielse, forekommer det mig, at saa er det konsekvent at lade Staten betale alle dermed forbundne Udgifter. Jeg henstiller til Udvalget at forhandle med den højtærede Minister om en Ordning i den Retning. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

**Svendsen:** Det bliver ogsaa kun nogle enkelte Bemærkninger, jeg vil gøre, fordi jeg i alt væsentligt kan henholde mig til de Udtalelser, som fremkom fra den sidste ævede Taler (Berntsen). Jeg er enig med den ærede Regering i, at der trænges til, at der bliver gjort noget paa disse Omraader, men jeg er ikke enig med den i, at det er absolut nødvendigt at gaa den Vej, som det foreliggende Forslag anviser. Og det netop af den Grund, at det — som det ogsaa er blevet udtalt — vil blive betragtet af den store Mængde af Befolkningen som noget unyttigt, noget unødvendigt og noget for dem ubehageligt, som de skulle tvinges til af Hensyn til ganske enkelte inden for Folkekirken. Den højtærede Kultusminister udtalte i Gaar, at man havde den Anke mod dette Forslag, at der var ikke nogen almindelig Stemning derfor ude blandt Befolkningen, og han betvivlede ikke, at dette var sandt, han mente kun, det vilde vare for længe, hvis man skulde vente, indtil der kom en almindelig Opfordring fra Befolkningen til at gennemføre denne Reform. Jeg tror ogsaa, at man saa vilde komme til at vente meget længe. Men netop derfor ser jeg ikke, der er nogen Grund til at gaa til en saa indgribende Forandring som den, her foreslaas, for at raade Bod paa den nuværende Ordning, der, deri er jeg enig med den højtærede Kultusminister, frembyder meget væsentlige Ulemper. Den store Vilkaarlighed, der er forbunden med at paalægge Præsterne inden for Folkekirken at foretage Vielser, hvor Handlingen vilde staa i aabenbar Strid med Kirkens Herres Udtalelser, mener jeg, man maatte kunne raade Bod paa og komme bort fra paa anden Maade, end her er foreslaaet.

Den højtærede Minister udtalte, at man kunde ikke være blind for, at naar et enkelt Led af Legemet led, led hele Legemet, det vil sige hele Samfundet. Deri har Ministeren selvfølgelig Ret. Men det er jo ikke den almindelige vante Vej at gaa, naar et enkelt Lem paa det store Legeme lider, og man vil raade Bod paa denne Lidelse og kurere den, at tage hele

Legemet under Kur. Det er derimod den almindelige Regel, at man søger at raade Bod paa den enkelte bestemte Lidelse, at man tager det enkelte Lem under Behandling og ser at kurere det. Og det tror jeg, man kunde gøre her ved det, som ogsaa den højtærede Minister i Forbindelse med et andet æret Medlem her i Salen (Høgsbro) for flere Aar siden har gjort Forsøg paa, nemlig ved at indføre fakultativ borgerlig Vielse her i Landet for alle dem, som ikke ønske kirkelig Velsignelse til deres Ægteskab, og for dem, der af en eller anden Grund ikke kunne faa den, fordi man af Hensyn til Præstens Samvittighed maatte være nødt til at fritage ham for denne Handling. Jeg synes, at denne Vej maatte man kunne gaa, saa at man ikke derved stødte en stor Mængde af Landets Borgere, der, som jeg sagde før, ville betragte tvungent, borgerligt Ægteskab som noget unyttigt, unødvendigt og ubehageligt. Jeg vilde meget have ønsket, at det kunde have været muligt at komme til en Ordning af dette Spørgsmaal paa en saadan Maade, at man ikke, for at skaffe Ret til enkelte, øvede Tvang mod de mange, at man altsaa gjorde det til en fuldstændig frivillig Sag for de enkelte Medlemmer af Samfundet, om de vilde have kirkelig eller borgerlig Vielse, selvfølgelig med den Begrænsning, at ingen kunde forlange at faa kirkelig Vielse, hvis der i deres Levned eller deres Lære fandtes noget, som med god Grund kunde give Præsten Anledning til at nægte at give dem denne Vielse.

Jeg vil imidlertid slutte med at sige, at jeg betragter denne Sag som saa vigtig, at hvis det viser sig umuligt at komme frem ad anden Vej for at naa det attraaede Maal: at raade Bod paa den store Skavank, den store Skandale, havde jeg nær sagt, som ligger i den nuværende Tingenes Tilstand, vil jeg ogsaa kunne gaa til at stemme for det foreliggende Forslag i den Skikkelse, hvori jeg antager, det vil fremkomme fra Udvalget. Hvis det er den eneste Udvej til at komme bort fra de ulykkelige Forhold, vi have paa dette Omraade, kan jeg gøre det.

**Sigvald Olsen:** Det, der foranlediger mig til atter at tage Ordet, er en Udtalelse fra den højtærede Justitsminister. Forinden jeg gaar over til denne Udtalelse, skal jeg opholde mig lidt ved den højtærede Ministers Omtale af Nødvendigheden af Bibeholdelsen af Forloverinstitutionen. Det forekommer mig, at der var Ministeren